

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 16CoCsp/7/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3119200358
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Čelková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:3119200358.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivicy Čelkovej a členiek senátu JUDr. Ivety Záleskej a JUDr. Aleny Radičovej v spore žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX/XX, XXX XX E. F. D., 2/ G. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX/XX, XXX XX E. F. D., obaja zastúpení: Občianske združenie OPOS, so sídlom A. Hlinku 1084/24A, 914 01 Trenčianska Teplá, IČO: 51 147 688, proti žalovanému: Premier Sport Tour, s. r. o., so sídlom Na Revíne 29/C, 831 01 Bratislava, IČO: 46 219 455, právne zastúpený: Stentors advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Hodžovo nám. 2A, 811 06 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 51 757 184, o zaplatenie 964,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Trenčín, č. k. 11Csp/4/2019-115 zo dňa 21. marca 2023, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovanému sa proti žalobcom priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu žalobcov o zaplatenie sumy 964,00 eur s príslušenstvom zamietol a výrokom II. žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní zistil, že z mailovej komunikácie žalobkyne 2/ a žalovaného vyplynulo, že dňa 04.12.2017 žalobkyňa 2/ požiadala žalovaného prostredníctvom jeho stránky H. o zaslanie ponuky (v poradí druhej) zájazdu na futbalový zápas FC Barcelona – Getafe na dni 09.02 – 12.02.2018 spolu s raňajkami a poistením. Žalovaný jej v uvedený deň ponuku zaslal (zájazd zahrňujúci prepravu letecky Bratislava-Barcelona 09.02.2018 a Barcelona-Bratislava 12.02.2018, ubytovania v 3* hotely, 2-lôžková izba, vstupenka spolu v cene 350,00 eur s tým, že za vstupenku kategórie Premium je príplatok 75,00 eur). Súčasne jej oznámil, že raňajky ponúka v cene 45,00 eur, poistenie vo výške 12,00 eur a že ponuka platí najbližšie dva dni. Žalobkyňa 2/ v ten istý deň oznámila žalovanému, že túto ponuku prijíma, žiada o vstupenku Premium v počte 2 ks, o podklady k úhrade a darčekové poukazy s tým, že údaje jedného z účastníkov oznámi na ďalší deň a druhého neskôr. Taktiež oznámila žalovanému, že vyúčtovanú sumu za zájazd mu zaslala na jeho účet v banke. Dňa 20.12.2017 oznámila, že jej boli darčekové poukazy doručené a následne dňa 27.12.2017 oznámila údaje druhého účastníka zájazdu.

Z faktúry VF 20175695 zo dňa 07.12.2017 vyplynulo, že žalovaný vyúčtoval žalobkyňi 2/ za zájazd FC Barcelona – Getafe, Premium v dňoch 09.02 – 12.02.2018 za 2 ks po 470,00 eur (spolu 940,00 eur), poistenie 4 dni po 6,00 eur/2 osoby (spolu 24,00 eur), sumu celkovo vo výške 964,00 eur. Z

potvrdenia VÚB, a.s. vyplynulo, že dňa 06.12.2017 bola z účtu vedeného na žalobkyňu 2/ ako majiteľa účtu zrealizovaná platba vo výške 964,00 Eur na účet žalovaného. Z mailu žalovaného adresovanému žalobcovi 1/ zo dňa 22.01.2018 vyplynulo, že zamestnanec žalovaného potvrdil, že so žalobcom 1/ telefonoval ohľadne Barcelony

a ponúkol mu možnosti riešenia situácie: 1) Zmenu mena na letenke – 120 eur/osoba; 2) Zmenu termínu leteníek – minimálne 120 eur/osoba; 3) Zrušenie leteníek – úhrada 280 eur dokopy s tým, že ak sa nevedia dohodnúť na jednej z týchto možností tak už mu nevie viac pomôcť a odporučil mu obrátiť sa na konateľa žalovaného.

3. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobkyňa 2/ a žalovaný uzatvorili elektronickými prostriedkami prostredníctvom elektronického obchodu žalovaného prevádzkovaného na jeho web stránke zmluvu o obstaraní zájazdu, pričom objednávateľom zájazdu bola žalobkyňa 2/ a obstarávateľom žalovaný. Ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) v znení neskorších predpisov v spojení s § 6 zákona č. 281/2001 Z. z.

o zájazdoch, podmienkach podnikania cestovných kancelárií a cestovných agentúr a o zmene a doplnení Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zájazdoch č. 281/2001 Z. z.), na ktorú sa vzťahujú ustanovenia § 741a až § 741k Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2018. K uzatvoreniu zmluvy došlo spôsobom vyššie popísaným tak, že vyžiadajú ponuku na zájazd (návrh na uzavretie zmluvy) predloženú žalovaným žalobkyňa 2/ akceptovala, prijala. V konaní bolo tak preukázané, že medzi žalobkyňou 2/ a žalovaným došlo dňa 04.12.2017 k uzavretiu zmluvy o obstaraní zájazdu a to prostredníctvom internetu. Súčasťou zmluvy boli Všeobecné zmluvné podmienky (ďalej len „VOP“) žalovaného. Aj z VOP žalovaného vyplýva, že zmluva je platne uzavretá aj v prípade potvrdenia online individuálnej objednávky na zájazd alebo služby teda, že objednávka je zaslaná v elektronickej podobe a následne potvrdená objednávateľom. Zmluva obsahovala charakteristiku zájazdu, termín jeho začatia a skončenia, uvedenie všetkých poskytovaných služieb, ktoré sú zahrnuté do ceny zájazdu, cenu zájazdu, pričom lehotu

a spôsob, akým má objednávateľ uplatniť nároky plynúce z porušenia právnej povinnosti cestovnej kancelárie, výšku zmluvných pokút obsahovali VOP žalovaného. Bolo zistené, že zmluva má všetky náležitosti podľa § 741b ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2018. Podľa § 741b ods. 2 písm. b) Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2018 zmluva o obstaraní zájazdu by mala obsahovať aj údaj o ubytovaní, nedostatok tejto informácie však nespôsobuje neplatnosť zmluvy o obstaraní zájazdu. Súd prvej inštancie konštatoval, že zmluva bola uzavretá platne a keďže v danom prípade nejde o právny úkon presahujúci rámec bežných vecí (obstaranie zájazdu v hodnote 470,00 eur na osobu), v zmysle § 145 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov sú zo zmluvy o obstaraní zájazdu oprávnení a povinní obaja žalobcovia.

4. Súd prvej inštancie uviedol, že v konaní nebolo sporné, že došlo k zaplateniu dojednaného zájazdu žalobkyňou 2/ a že žalobca 1/ kontaktoval žalovaného s požiadavkou posunu termínu zájazdu, ale napriek ponuke možností zmeny podmienok zájazdu zo strany žalovaného k žiadnej dohode nedošlo. Žalobca 1/ a G. G. (druhý účastník zájazdu – pozn. odvolacieho súdu) sa zájazdu nezúčastnili. Sporným v konaní zostalo, či od uzavretej zmluvy o obstaraní zájazdu bolo platne odstúpené, keďže žalovaný uvedené spochybnil, opakovane vo svojich vyjadreniach namietal, že zo strany žalobkyne 2/ a dokonca ani žalobcu 1/ nedošlo k platnému odstúpeniu od uzavretej zmluvy. Odstúpenie od zmluvy predstavuje jednostranný právny úkon účastníka zmluvy, ktorým prejavuje vôľu zmluvu zrušiť. Keďže ide o jednostranný úkon, súhlas druhej strany nie je potrebný. Stačí, ak sa odstúpenie od zmluvy dostane do dispozičnej sféry adresáta. Súd prvej inštancie prijal záver, že zmluvné strany si vo VOP žalovaného v súlade s 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov dojednali, že od zmluvy o obstaraní zájazdu môže žalobkyňa 2/ ako objednávateľka odstúpiť buď bez udania dôvodu, alebo pre porušenie povinností zo strany žalovaného s tým, že písomné oznámenie o odstúpení od zmluvy zašle na adresu sídla žalovaného doporučené, prípadne doručí iným preukázateľným spôsobom.

5. Podľa súdu prvej inštancie žalobkyňa 2/ ani žalobca 1/ v konaní tvrdenie o odstúpení od zmluvy neprezentovali. Žalobca 1/ spočiatku namietal neplatnosť uzavretej zmluvy, neskôr aj tvrdil, že žiadal o posun termínu a nakoľko mu ani jedna z ponúkaných možností nevyhovovala, žiadal o vrátenie peňazí, chcel odstúpiť od zmluvy, čo podľa neho potvrdzuje i žalovaný. Žalovaný odstúpenie od zmluvy o obstaraní zájazdu žalobcom 1/ alebo žalobkyňou 2/ nepotvrdil, naopak uvedené výslovne poprel s tým, že mal len záujem žalobcovi 1/ vyhovieť, ponúkol

mu rôzne alternatívy riešenia. Žalobkyňa 2/, ktorá zmluvu uzavrela tvrdenia o odstúpení od zmluvy ani neuvádzala. Žalobcovia nepredložili žiaden dôkaz preukazujúci, že k odstúpeniu od zmluvy došlo a oznámenie bolo zaslané a doručené žalovanému akýmkoľvek preukázateľným spôsobom, pričom je zrejmé, že so žalovaným opakovane komunikovali prostredníctvom mailu. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že žalobcovia v tomto smere neunesli dôkazné bremeno a nepreukázali odstúpenie od zmluvy predodňom, kedy mali byť čerpané dojednané služby. Keďže nebolo preukázané platné odstúpenie od zmluvy, nedošlo k jej zrušeniu a dôvod na vrátenie ceny zaplateného zájazdu (či už čiastočne alebo v celom rozsahu) nie je daný. Skutočnosť, že sa rozhodli (žalobca 1/ a G. G.) na zájazd nenastúpiť nemá na uvedené vplyv. Na základe týchto skutočností nemožno konštatovať, že by došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného na úkor žalobcov a súd prvej inštancie preto žalobu v celom rozsahu zamietol.

6. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) s odôvodnením, že nakoľko bola žaloba žalobcov zamietnutá a teda žalovaný bol v konaní úspešný v celom rozsahu, tak má žalovaný voči žalobcom ako neúspešnej strane sporu nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu a preto súd prvej inštancie priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

7. Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia podľa § 365 ods. 1 písm. d), e), f) a h) CSP. Žalobcovia v úvode odvolania poukazovali na právo na spravodlivý súdny proces ako jedno zo základných ľudských práv a princípov. Žalobcovia ďalej konštatovali, že vo veci je nesporné, že sa jedná o zmluvu spotrebiteľskú, pretože je uzatvorená medzi dodávateľom a spotrebiteľom, pričom niet pochyb, že takéto zmluvy v zmysle Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov nesmú obsahovať neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré zakladajú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi stranami sporu. Podľa žalobcov VOP žalovaného takéto ustanovenia obsahujú. Práve bod VII. ods. 7 VOP žalobcovia považujú za neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože je smerovaná v prospech žalovaného, či už zájazd žalobca 1/ absolvuje alebo nie, nezohľadňuje dĺžku doby, ktorá uplynie od dňa odstúpenia objednávateľa od zmluvy do dňa zájazdu. Rovnako je podľa žalobcov potrebné preskúmať aj súvisiace zmluvné dojednania, ktoré odkazujú na túto neprijateľnú zmluvnú podmienku. Ide o podmienku uvedenú v bode III. ods. 3 VOP, a to právo odstúpiť od zmluvy podľa článku 7 týchto VOP kedykoľvek pred začatím čerpania služieb za podmienky uhradenia vypočítaného stornopoplatku, čo je dôvodom k tomu, aby boli VOP podrobené súdnej kontrole, či zmluvné dojednania nemajú charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Podľa žalobcov nie sú žiadne pochybnosti o tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou z dôvodu neinformovanosti alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej zmluvy. Predmetné zmluvy preto spadajú pod súdnu kontrolu prijateľnosti zmluvných podmienok v zmysle Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Súd je povinný z úradnej povinnosti prihliadať a náležite zhodnotiť prijateľnosť zmluvných podmienok tejto spotrebiteľskej zmluvy.

8. Podľa žalobcov VOP boli vopred vytvorené dodávateľom, preto konkrétny spotrebiteľ nemá ani najmenšiu možnosť ovplyvniť ich tvorbu, resp. zmeny. Žalobcovia teda nemohli ovplyvniť ani dojednanie v článku III. ods. 3. ako i v článku VII. ods. 5. VOP, preto ich považujú za neprijateľné zmluvné podmienky. Pri posudzovaní platnosti zmluvných podmienok vo formulárových spotrebiteľských zmluvách, vrátane ich dodatkov, je potrebné vychádzať z toho, že každá spotrebiteľská zmluva musí byť transparentná. Zmluvné podmienky musia byť formulované jasne a zrozumiteľne nielen gramaticky, ale aj z toho pohľadu, aby spotrebiteľ bol schopný na základe jasných a zrozumiteľných kritérií posúdiť hospodárske dôsledky, ktoré z toho pre neho vyplývajú. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru a nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložitej formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že ujdú jeho pozornosti. Pokiaľ tak dodávateľ urobí, takému konaniu nemožno priznať právnu ochranu. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval

k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy vecí v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť si ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení. Na základe vyššie uvedeného majú žalobcovia zato, že sa súd prvej inštancie neprijateľnými zmluvnými podmienkami nezaoberal a zmluvu ako i VOP vôbec nepreskúmal v zmysle zákona, čím uprel ich právo na spravodlivé súdne konanie.

9. Žalobcovia ďalej konštatovali, že v danom konaní nie je sporné, že zaplatili za objednaný zájazd žalovanému sumu 964,00 eur, sporné boli všetky tvrdenia zo strany žalovaného o obstaraní, leteniek na meno ako i ubytovania, ktoré údajne už objednané pre žalobcu 1/ mal. Žalobca 1/ hoci žalobkyňa 2/ objednala zájazd v decembri 2018, nemohol odstúpiť od zmluvy skôr ako od svojej manželky (žalobkyňa 2/) odbržal darčekový poukaz na predmetný zájazd, čo bolo počas víkendu 20.01.2018, preto sa žalobca 1/ obrátil na žalovaného až nasledujúci pracovný deň t. j. 21.01.2018, kedy si presne zisťoval, či je vôbec schopný si zabezpečiť svoju prácu na daný termín. Ako je už z vyjadrení strán zrejmé, tieto skutočnosti tiež neboli vo veci sporné. Taktiež je nesporné, že žalobca 1/ zájazd rušil už v januári 2018 (minimálne 30 dní pred uskutočnením zájazdu) a vôbec nevie, či žalovaný v tej dobe disponoval letenkami a ubytovaním v prospech jeho osoby (ako to prezentuje počas konania), pretože jeho „ústretovosť“ sa uberala iba smerom, nezaplatiť žalobcom nič, ale odôvodňoval to tvrdeniami, že už má letenky na meno. Žiaľ ako žalobcovia už uviedli vyššie žiadne listinné dôkazy na svoju obranu žalovaný nepredložil. Nie len žalobca má povinnosť preukazovania svojich tvrdení, ale rovnako aj žalovaná strana musí to, čo tvrdí preukázať. Ako je zrejmé počas komunikácie medzi stranami sporu ani jedenkrát nebola vypočítaná výška stornopoplatku, pretože žalovaný si chcel ponechať plnú sumu uhradenú žalobcami. Žalobcovia majú za to, že pokiaľ je uvedené vo VOP, že môžu odstúpiť od zmluvy bez udania dôvodu, nebolo potrebné uhrádzať žiadny storno poplatok, pretože ako bolo uvedené v písomných a ústnych podaniach, podmienka, na ktorú odkazoval žalovaný bola podmienkou neprijateľnou ohľadom storno poplatku, teda podmienkou neplatnou. Žalovaný o odstúpení od zmluva vedomosť mal, iba neustále hľadal riešenia ako finančné prostriedky žalobcom nevrátiť.

10. Podľa žalobcov súd prvej inštancie sa však zaoberal nespornými skutkovými tvrdeniami o platnosti, či neplatnosti odstúpenia od zmluvy, ktoré v tomto spore sporné nebolo. Sám žalovaný vo svojom vyjadrení uviedol, že žalobca 1/ žalovanému v januári telefonoval a dožadoval sa nejakej náhrady, inak žiadal zmluvu stornovať (konkrétne išlo o návrh na zrušenie zmluvy), na túto alternatívu však žalovaný nechcel pristúpiť, preto žalobca 1/ zaslal dňa 21.01.2018 žalovanému email, ktorý predložil a v ktorom odstúpil od zmluvy, s čím žalovaný nesúhlasil, nakoľko mu údajne v tom čase už vznikli náklady (že boli zakúpené letenky, či zabukovaný hotel) ktoré nepreukázal ani pred súdom prvej inštancie. Žalobcovia poukázali na skutočnosť, že žalovaný o odstúpení od zmluvy vedel, ale nemienil ho akceptovať. Zo súdnej praxe je známe, že odstúpenie je jednostranný právny úkon, v danom prípade nebolo potrebné, aby to žalovaný akceptoval, ale sa o ňom dozvedel a vo vyjadrení je jasne uvedené, že o odstúpení od zmluvy bol informovaný zo strany žalobcu 1/ emailom zo dňa 21.01.2018. Preto právny záver o neodstúpení od zmluvy súdom prvej inštancie je podľa žalobcov predčasný alebo nadbytočný. Právnou otázkou vyriešenia tohto sporu bola neprijateľná zmluvná podmienka o storno poplatku, ktorú súd prvej inštancie nevyriešil, čím bolo porušené právo na spravodlivý súdny proces žalobcov. Na základe vyššie uvedených skutočností žalobcovia žiadali, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na nové rozhodnutie.

11. Žalovaný sa k odvolaniu písomne vyjadril a uviedol, že sa zásadne nestotožňuje s právnymi závermi žalobcov, tieto považuje za nesprávne a v rozpore s právnymi predpismi SR. Žalobcovia v súčasnosti nedisponujú žiadnym platným právnym nárokom na vrátenie ceny zaplateného zájazdu a žalobcovia sa snažia neoprávnene obohatiť na úkor žalovaného. Žalobcovia sa podaním odvolania pokúšajú spôsobiť ďalšie nepríjemnosti žalovanému a zbytočne predlžovať toto súdne konanie, ktoré je z právneho hľadiska jednoznačné a bolo

v dostatočnom rozsahu a správne prejednané a rozhodnuté súdom prvej inštancie. Žalobcovia sa dovolávajú neplatnosti VOP žalovaného, avšak podľa žalovaného žalobkyňa 2/ pri uzatváraní zmluvy o obstaraní zájazdu súhlasila s VOP, ktoré mala k dispozícii pred uzatvorením zmluvy o zájazde, a ktoré sú zverejnené aj na webovej stránke žalovaného ako cestovnej kancelárie. Žalovaný sa plne stotožňuje s napadnutým rozsudkom, v ktorom bolo prvostupňovým súdom konštatované, že k odstúpeniu od zmluvy o zájazde nedošlo a tým bol žalobca 1/ povinný na zájazd nastúpiť, pričom VOP žalovaného nie sú v rozpore so žiadnym právnymi predpismi SR.

12. Podľa žalovaného žalobcovia v odvolaní poukazujú na údajne neprijateľné zmluvné podmienky a majú za to, že VOP majú charakter podmienok spôsobujúci značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, v neprospech spotrebiteľa. V súvislosti s uvedenými tvrdeniami žalobcov žalovaný má za to, že sa snažil byť ústretový a na základe jeho proklientského prístupu ponúkol žalobcovi alternatívy (Zmena mena na letenke, Zmena termínu leteniek alebo zrušenie leteniek), na základe ktorých by žalobkyňa 2/ ušetrila značnú časť finančných prostriedkov. Žalobca 1/ však naďalej trval výlučne na takom riešení, pri ktorom by žalovaný vrátil celú cenu zájazdu žalobkyni 2/. Žalovaný nemusel preukazovať žalobcom výšku nákladov, pretože to pokladal ako ústretový krok, ktorý bol nad rámec zmluvy o zájazde a nad rámec platných VOP. Tvrdenie žalobcov, že zmluvné podmienky spôsobujú značnú nerovnováhu považuje žalovaný za nepresné a zavádzajúce, pretože

v tomto prípade nemôžeme hovoriť o značnej nerovnováhe v právach a povinnostiach žalovaného a žalobcov, nakoľko ani jedna zo strán nemôže odstúpiť od zmluvy o zájazde kedykoľvek, iba pri porušení zmluvy druhou stranou. Aj napriek tomuto ustanoveniu VOP

a možnosti žalovaného nevrátiť celú cenu zájazdu žalobcom, žalovaný bol vždy ústretový vo vzťahu s klientom a ponúkol žalobcom viaceré možnosti so zníženým stornopoplatkom,

t. j. zmenu mena leteniek, zmenu termínu leteniek a tiež úplné zrušenie leteniek v sume 280,00 eur, čo tvorí asi 30 % z celkovej ceny objednaného zájazdu. Žalovaný nebol povinný vrátiť cenu zájazdu objednávateľovi (žalobkyni 2/), keďže z jeho strany nedošlo k porušeniu povinností stanovených zmluvou o zájazde, ani povinností vyplývajúcich zo zákona. Zo strany žalobcu 1/ ani žalobcu 2/ nedošlo k platnému odstúpeniu od zmluvy v zmysle VOP.

S ohľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti žalovaný žiadal, aby odvolací súd podľa

§ 387 ods. 1 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne a priznal žalovanému náhradu trov v rozsahu 100 %.

13. Žalobcovia sa k vyjadreniu žalovaného ďalej písomne nevyjadрили.

14. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie podala v zákonnej lehote strana v spore, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané podľa § 359

a § 262 ods. 1 CSP, že spĺňa popri všeobecných náležitostiach v rozsahu § 127 ods. 1 CSP aj náležitosti podľa § 363 CSP s uvedením dôvodov odvolania vo veci samej, vykonal preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania.

15. V odvolacom konaní preskúmal odvolací súd vec v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 CSP (viazanosť rozsahom odvolania), viazaný odvolacími dôvodmi podľa § 380

ods. 1 CSP, vrátane svojho oprávnenia preskúmať vady konania, ktoré sa týkajú procesných podmienok z úradnej povinnosti podľa § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že napadnutý výrok rozsudku súdu prvej inštancie čo do vecí samej a čo do nároku na náhradu trov konania rozsudku súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť. V odvolacom konaní nezistil dôvody na zmenu alebo zrušenie odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP alebo podľa § 389 ods. 1 CSP. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, pretože v danej veci nezistil dôvod k tomu, aby zopakoval alebo doplnil dokazovanie vykonané pred súdom prvej inštancie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Odvolací súd podľa § 219 ods. 3 CSP v spojení s § 378 ods. 1 CSP verejne vyhlásil vo veci rozsudok.

16. Za aplikácie § 380 ods. 2 CSP posudzoval odvolací súd z úradnej povinnosti, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci, a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní

nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a) alebo b) CSP. Vychádzajúc z obsahu súdneho spisu odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie dodržal v konaní procesné predpisy upravujúce procesný postup o povinnom poučení strany v spore o procesných právach

a o procesných povinnostiach, o predvolávaní na nariadené pojednávania za účelom prejednávania veci, pri vykonávaní dokazovania a procesný postup pred skončením dokazovania. Postupom súdu prvej inštancie nedošlo k takému nesprávnemu procesnému postupu, ktorý znemožnil stranám uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovenia § 191 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie

a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP a dodáva nasledovné:

18. Zmluva o obstaraní zájazdu upravená v ustanoveniach § 741a až 741k Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2018 je osobitným typom obstarávateľskej zmluvy, ktorou sa obstarávateľ (cestovná kancelária) zaväzuje objednávateľovi obstarat' vopred ponúkanú kombináciu služieb cestovného ruchu (zájazd) a objednávateľ sa zaväzuje zaplatiť dohodnutú cenu. Zmluva o obstaraní zájazdu vzniká na základe zmluvného konsenzu strán zmluvy o podstatných náležitostiach zmluvy.

19. V prejednávanej veci súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní správne ustálil, že medzi stranami sporu bola dňa 04.12.2017 elektronickou formou platne uzatvorená zmluva o obstaraní zájazdu pre dve osoby na zájazd FC Barcelona – Getafe v termíne od 09.02.2018 do 12.02.2018 za cenu vo výške 964,00 eur, pričom objednávateľom zájazdu bola žalobkyňa 2/ a obstarávateľom žalovaný. Ustanovenie § 741b ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2018 určuje, že zmluva o obstaraní zájazdu musí mať písomnú alebo inú vhodnú formu. Vzhľadom na citovanú právnu úpravu, za inú vhodnú formu možno považovať uzavieranie zmlúv prostredníctvom internetu. Napokon forma uzatvárania zmlúv je považovaná za písomnú s poukazom na ustanovenie § 40 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého písomná forma je zachovaná, ak je právny úkon urobený telegraficky, ďalekopisom alebo elektronickými prostriedkami, ktoré umožňujú zachytenie obsahu právneho úkonu a určenie osoby, ktorá právny úkon urobila. K uzatvoreniu predmetnej zmluvy došlo tak, že žalobkyňa 2/ požiadala dňa 04.12.2017 žalovaného prostredníctvom jeho webstránky o zaslanie ponuky (v poradí druhej) zájazdu na futbalový zápas FC Barcelona – Getafe. Žalovaný jej v ten istý deň ponuku prostredníctvom emailovej komunikácie zaslal, pričom žalobkyňa 2/ v ten istý deň oznámila žalovanému (taktiež formou emailu), že túto ponuku prijíma a žiada o tento zájazd. K uzatvoreniu zmluvy došlo teda tak, že vyžiadajú ponuku na zájazd (návrh na uzavretie zmluvy) predloženú žalovaným žalobkyňa 2/ akceptovala, prijala. V prejednávanej veci je teda splnená písomná forma zmluvy o obstaraní zájazdu, ktorá bola uzavretá elektronickými prostriedkami. Súčasťou zmluvy boli VOP žalovaného. Žalobkyňa 2/ tento zájazd objednávala pre žalobcu 1/ (manžela), ktorý sa ho mal zúčastniť spolu s ďalšou osobou (G. G.).

20. Žalobcovia v odvolaní namietali, že odstúpili od zmluvy o obstaraní zájazdu, pričom žalovaný o tejto skutočnosti vedel, čo vyplýva z jeho mailu zo dňa 22.01.2018, avšak žalovaný na toto odstúpenie nechcel pristúpiť. Žalobca 1/ mal údajne dňa 21.01.2018 zaslať žalovanému email, z ktorého vyplýva, že odstúpil od zmluvy. Odvolací súd po preskúmaní celého spisového materiálu konštatuje, že predmetný mail (t. j. mail zo dňa 21.01.2018), na ktorý poukazujú žalobcovia v odvolaní sa v spise nenachádza a nebol ani súčasťou odvolania žalobcov. Na základe uvedeného preto odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne prijal záver, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno ohľadne odstúpenia od zmluvy. Žalobcovia počas celého konania nepredložili žiaden dôkaz preukazujúci, že k odstúpeniu od zmluvy došlo a že oznámenie o odstúpení bolo zaslané a doručené žalovanému akýmkoľvek preukázateľným spôsobom, pričom je zrejmé, že so žalovaným opakovane komunikovali prostredníctvom mailu. Odstúpenie od zmluvy predstavuje jednostranný právny úkon účastníka zmluvy, ktorým prejavuje vôľu zmluvu zrušiť. Keďže ide o jednostranný úkon, súhlas druhej strany nie je potrebný. Stačí, ak sa

odstúpenie od zmluvy dostane do dispozičnej sféry adresáta. Zmluvné strany si vo VOP žalovaného v súlade s 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov dojednali, že od tejto zmluvy môže žalobkyňa 2/ ako objednávateľka odstúpiť bez udania dôvodu, alebo pre porušenie povinností zo strany žalovaného s tým, že písomné oznámenie o odstúpení od zmluvy zašle na adresu sídla žalovaného doporučené, prípadne doručí iným preukázateľným spôsobom.

21. Podľa odvolacieho súdu z obsahu elektronickej komunikácie medzi stranami je nepochybné, že žalobca 1/ len telefonicky oznámil, že termín zájazdu mu nevyhovuje, žiadal termín presunúť, prípadne stornovať a žiadal vrátiť finančné prostriedky v plnej výške. Napriek ponuke viacerých možností zmeny podmienok zájazdu zo strany žalovaného

k žiadnej dohode medzi stranami nedošlo. Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje, že ani jeden zo žalobcov neodstúpil od zmluvy spôsobom, ktorý predpokladá úprava čl. VII. bod 6. VOP žalovaného. Za tejto situácie žalobcovia platne neodstúpili od zmluvy o obstaraní zájazdu, resp. v konaní nebolo preukázané platné odstúpenie od zmluvy zo strany žalobcov v zmysle dohodnutých podmienok a preto nebol daný základný predpoklad na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, ktorým je zrušenie zmluvy. Odvolací súd konštatuje, že v posudzovanom prípade bol záver súdu prvej inštancie, že nie je daný dôvod na vrátenie ceny zaplateného zájazdu zo strany žalovaného žalobcom, nakoľko nedošlo k zrušeniu zmluvy správny, a teda možno uzavrieť, že súd prvej inštancie zo správnych skutkových záverov vyvodil správne právne závery a aplikoval správne právne predpisy.

22. Pokiaľ ide o námietku žalobcov o neprijateľnosti zmluvných podmienkach, za ktoré považovali najmä článok III. ods. 3 ako aj článok VII ods. 5 VOP žalovaného, tak odvolací súd konštatuje, že tieto tvrdenia žalobcov sú nedôvodné a neopodstatnené.

23. Podľa čl. 1 bod 2. Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zmluvné podmienky, ktoré odrážajú záväzné zákonné alebo regulačné ustanovenia a ustanovenia alebo zásady medzinárodných dohôd, ktorých sú členské štáty alebo spoločenstvo zmluvnou stranou, najmä v oblasti dopravy, nepodliehajú ustanoveniam tejto smernice.

24. Podľa § 8 ods. 1 písm. c) zákona o zájazdoch č. 281/2001 Z. z. cestovná kancelária je povinná pred uzatvorením zmluvy o zájazde v katalógu, prípadne inou písomnou formou (ďalej len „katalóg“) presne, jasne, pravdivo, zrozumiteľne, úplne a riadne informovať o všetkých skutočnostiach, ktoré sú jej známe a ktoré môžu mať vplyv na rozhodnutie záujemcu o kúpu zájazdu, najmä však o prípadoch, keď je objednávateľ povinný zaplatiť cestovnej kancelárii zmluvnú pokutu pri odstúpení od zmluvy o zájazde, a o výške tejto zmluvnej pokuty ustanovenej v závislosti od času odstúpenia.

25. Podľa § 8 ods. 3 zákon o zájazdoch č. 281/2001 Z. z. katalóg alebo iná písomná forma ponuky alebo dopĺňajúcej informácie o zájazde sa považuje za súčasť zmluvy o zájazde, ak si zmluvné strany písomne nedohodli iné podmienky.

26. Predmetná zmluva o obstaraní zájazdu je bežnou zmluvou, akú uzatvárajú resp. uzatvárali podľa § 741a až 741k Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2018 cestovné kancelárie s klientami (objednávateľmi zájazdov). Je v nej uvedený predmet plnenia a cena zájazdu, VOP sú neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy. Tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené jasne, určite a zrozumiteľne, možno ich považovať za individuálne dojednané, nakoľko žalobkyňa 2/ ako spotrebiteľ mala možnosť sa s nimi oboznámiť pred uzavretím zmluvy. V dolnej časti zmluvy o obstaraní zájazdu objednávateľ – žalobkyňa 2/ uzavretím zmluvy potvrdila účasť na zájazde, oboznámila a súhlasila s VOP žalovaného, ako aj s výškou storno poplatkov. Žalobkyňa 2/ v rámci objednávkového formulára uviedla, že súhlasí s týmito VOP. Žalobkyňa 2/ sa taktiež mohla oboznámiť s VOP aj prostredníctvom stránky žalovaného, kde sú tieto VOP zverejnené.

27. Ustanovenie § 741b ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2018 uvádza náležitosti, ktoré musí obsahovať každá zmluva o obstaraní zájazdu. Ide o podstatné náležitosti, ktorých nedostatok môže spôsobiť neplatnosť zmluvy o obstaraní zájazdu. Medzi podstatné náležitosti zmluvy o obstaraní zájazdu v zmysle § 741b ods. 1 písm. e) Občianskeho zákonníka v znení účinnom

do 31.12.2018 patrí aj vymedzenie výšky zmluvných pokút, ktoré je povinný objednávateľ cestovnej kancelárii uhradiť pri odstúpení od zmluvy v prípadoch určených zákonom.

28. Od zmluvy o obstaraní zájazdu môžu odstúpiť obaja účastníci (§ 741g Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2018). Objednávateľ môže odstúpiť od zmluvy z akéhokoľvek dôvodu, resp. i bez uvedenia dôvodu alebo z dôvodu uvedeného v § 741e

ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2018. Naproti tomu cestovná kancelária môže od zmluvy o obstaraní zájazdu odstúpiť len z dôvodov uvedených v § 741g ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2018. Zákon umožňuje cestovnej kancelárii odstúpiť od zmluvy pred začatím zájazdu len v dvoch prípadoch, a to z dôvodu zrušenia zájazdu (§ 741b ods. 2 písm. e/ Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2018) a z dôvodu porušenia povinností objednávateľom, pričom ide o povinnosti dohodnuté v zmluve. Zákon výslovne neuvádza formu odstúpenia, ale nesporne má tento jednostranný právny úkon písomnú formu bez ohľadu na to, či ho robí objednávateľ alebo cestovná kancelária. Cestovná kancelária musí uviesť dôvod odstúpenia. Zákon v ustanovení § 741h Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2018 uvádza sankcie zaťažujúce objednávateľa v prípadoch, ak sám odstúpi od zmluvy, hoci cestovná kancelária neporušila zmluvné, ani zákonné povinnosti alebo ak cestovná kancelária odstúpi od zmluvy pred začatím zájazdu z toho dôvodu, že objednávateľ porušil svoje zmluvné povinnosti a zákonné povinnosti. Objednávateľ môže byť sankcionovaný zmluvnou pokutou, ktorá bola dojednaná v zmluve o obstaraní zájazdu, ak k odstúpeniu od zmluvy došlo

i. zo strany objednávateľa bez toho, aby dôvodom bolo porušenie povinností cestovnej kancelárie stanovenej zmluvou o obstaraní zájazdu alebo podľa niektorého ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2018,

ii. zo strany cestovnej kancelárie vyvolanej porušením povinností objednávateľom (tieto povinnosti môžu vyplývať zo zákona alebo zo zmluvy).

Cestovná kancelária je povinná v takom prípade vrátiť objednávateľovi bezodkladne zostatok z uhradenej ceny zájazdu. Zmluvnú pokutu je objednávateľ povinný platiť vo výške, v akej bola dojednaná. Cestovná kancelária si môže zo zaplatenej ceny zájazdu zraziť zmluvnú pokutu a po jej odpočítaní vrátiť zostatok objednávateľovi.

29. Súd prvej inštancie preskúmal zmluvu o obstaraní zájazdu, ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú aj VOP žalovaného z pohľadu, či obsahuje všetky zákonom vymedzené náležitosti, pričom správne konštatoval, že predmetná zmluva všetky tieto náležitosti obsahuje a je teda možné hovoriť o platnej zmluve. Odvolací súd sa s týmto tvrdením stotožňuje a konštatuje, že dojednanie o zmluvnej pokute, ako aj dojednania o odstúpení od zmluvy o obstaraní zájazdu, ktoré sú uvedené vo VOP žalovaného (článok III. bod 3. ako aj článok VII bod 5. VOP), sú v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2018 a zákon o zájazdoch č. 281/2001 Z. z. povinnou náležitosťou zmluvy o obstaraní zájazdu a povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu objednávateľovi zájazdu vyplýva z ustanovení príslušných právnych predpisov. V prípade ak by súd prvej inštancie konštatoval, že ustanovenia ohľadne zmluvnej pokuty a odstúpenia od zmluvy dojednané v rámci VOP žalovaného sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami, nakoľko spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, tak by takéto konštatovanie bolo v priamom rozpore so zákonom (konkrétne § 741b

ods. 1 písm. e) Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2018, ktorý ako jednu z podstatných náležitostí zmluvy o obstaraní zájazdu stanovuje vymedzenie výšky zmluvných pokút pri odstúpení od zmluvy zo strany objednávateľa). Odvolací súd zdôrazňuje, že posudzovanie dojednania o zmluvnej pokute (a s tým súvisiace dojednania

o odstúpení od zmluvy) je vylúčené spod testu prijateľnosti zmluvnej podmienky v rámci zmluvy o obstaraní zájazdu ako spotrebiteľskej zmluvy (podporne čl. 1 bod 2. Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

Súd prvej inštancie teda nemal povinnosť ex offo posudzovať predmetné dojednania z pohľadu prijateľnosti zmluvných podmienok, keďže túto zmluvnú podmienku vyžaduje zákon ako jednu z podstatných náležitostí zmluvy o obstaraní zájazdu.

30. Odvolací súd záverom dodáva, že tzv. stornopoplatok (ako je označená zmluvná pokuta v rámci VOP žalovaného) sa v zákone o zákon o zájazdoch č. 281/2001 Z. z., ale aj v Občianskom zákonníku v znení účinnom do 31.12.2018 nepresne označoval ako zmluvná pokuta. Táto nesprávnosť bola už odstránená v novom zákone o zájazdoch č. 170/2018 Z. z. (Zákon č. 170/2018 Z. Z. o zájazdoch,

spojených službách cestovného ruchu, niektorých podmienkach podnikania v cestovnom ruchu a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinnom od 01.01.2019), v ktorom sa v ustanoveniach § 14 a § 21 (v súlade s inštitútmi známymi v našom právnom poriadku) sankcia za odstúpenie od zmluvy objednávateľom už správne označuje ako odstúpené.

31. Na základe vyššie uvedených skutočností je odvolací súd toho názoru, že žalobcami uplatnené dôvody odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie nebolo možné považovať za dôvodné a opodstatnené.

32. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správny tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

33. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnému žalovanému odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcom v rozsahu 100 %.

34. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP):

- dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu

a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP)

- dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 420 CSP)

- dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP)

- dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a ods. 2 CSP)

- v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh, § 428 CSP)

- dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (okrem prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).